Na po?átku mluvil B?h

P?vod materiálu
Ji?í Bureš
Po?adí v lekci
2

Téma

Sv?t je místo, které moud?e založil B?h. Celý sv?t má oslavovat Boha.

Cíle

- Prožijeme s d?tmi radost z ned?le, kdy máme ?as na sebe, p?írodu i na Boha (p?edškolní d?ti).
- D?ti pochopí stvo?ení „v sedmi dnech“ jako dar dobrého ?ádu, který nemáme ni?it (školní d?ti).
- D?ti si propojí sou?asné chápání sv?ta s chválou Boha, stvo?itele všeho (starší d?ti).

2.1 Pro u?itele

Biblický text: Gn 1,1–2,3

2.1.1 Výkladové poznámky

- Doba vzniku: Izraelci jsou v babylónském vyhnanství, Jeruzalém je pobo?en, Chrám zni?en. Když není o co se op?ít, vzniká vyznání, že B?h je Pánem d?jin a založil celý sv?t. Nic se mu nem?že vymknout z rukou.
- Stvo?it: Sloveso, které užívá Bible jen o Bohu. Nikdo jiný nem?že zp?sobit, aby v?bec n?co bylo, založit vesmír z ni?eho. B?h je vlastn? jediný „originální tv?rce“. Našt?stí má ?lov?k licenci.
- Stvo?ení slovem: B?h tvo?í slovem, v Bibli je Boží (sebe)sd?lení základním ?inem spásy (viz Janovo evangelium, 1. kapitola).
- Struktura textu odpovídá jeho sd?lení: Stvo?ení je napln?no dobrým (krásným) ?ádem. Je dobrým místem pro ?lov?ka. Všechno má vymezeno sv?j prostor, voda i vzduch, mo?e i pevnina. Každý prostor je sv??en svým „živá?k?m“, obyvatel?m.

B?h vymezuje životní prostory	B?h napl?uje prostor obyvateli	B?h žehná a posv?cuje
(1.–3. den)	(4.–6. den)	(7. den)
1. den a) sv?tlo (den) b) tma (noc)	4. den a) slunce, aby vládlo ve dne b) m?síc a hv?zdy, aby vládly v noci	7. den Boží „odpo?inutí“ Svatý a požehnaný den, kdy se ?lov?k raduje spolu se svým Stvo?itelem a d?kuje mu.

B?h vymezuje životní prostory	B?h napl?uje prostor obyvateli	B?h žehná a posv?cuje
(1.–3. den)	(4.–6. den)	(7. den)
2. den	5. den	
c) nebeská klenba	c) ptáci	
d) vody naho?e a dole	d) vodní tvorové	
3. den	6. den	
e) souš	e) dobytek, plazi, zv??	
f) zele?, stromy a byliny	f) ?lov?k, který má byliny za pokrm	

- Korunou stvo?ení, jeho vrcholem je šabat/sobota, (hebr. odpo?inutí) — ne ?lov?k (srv. J. Moltmann). Odpo?inutí není nicned?lání, je to den obnovy stvo?ení, jeho posv?cení, oslava Stvo?itele.
- 7. den nazna?uje rytmus, opakování. B?h žehná sv?tu a posv?cuje ho svým Duchem stále. Nám dává každý sedmý den, abychom to sm?li naplno vnímat a prožít p?i bohoslužb?.
- B?h „vid?l, že je to dobré“ zazní v p?íb?hu 7× (o sv?tle, o souši a mo?i, o zeleni, o nebeských t?lesech, o mo?ských tvorech, o zví?atech, o ?lov?ku „velmi dobré“). Jsou to v?ci, které máme rádi, B?h si p?ál sv?t pro ?lov?ka.
- B?h stvo?í i temná místa. Tma a vody naho?e a dole (ze 2. dne) nejsou ozna?eny jako dobré. Sv?t má svoje propasti, které ohrožují život. I ty jsou zde z Boží v?le, ale podléhají Boží moci.
- Sv?tlo. Jen o sv?tle se ?íká, že je dobré, a proto je odd?leno od tmy. B?h si cenní sv?tlo víc než tmu. Pravdu, život, lásku více než lež, strach a smrt. Srv. napln?ní v Ježíšov? p?íb?hu („V n?m byl život, a život byl sv?tlo lidí… a tmy jej nepohltily“, J 1,4–5).
- ?lov?k je jeden kamínek z velké mozaiky stvo?ení, i když ten nejd?ležit?jší, „velmi dobrý“. Má také sv ?j sv??ený prostor, nemá tedy ni?it místa ur?ená jiným tvor?m (mo?e, vzduch, pevninu). ?lov?k má mnoho spole?ného se zví?aty, je s nimi stvo?en ve stejný den (Bible tak p?ipomíná, pro naši pokoru, že ?lov?k je „jen vylepšený savec“). Nadání ?lov?ka je ovšem jedine?né: být Božím obrazem (více viz další lekce).

2.1.2 Úskalí

V?da a stvo?ení (pro u?itele starších d?tí)

P?íb?h o stvo?ení se stal v minulých desetiletích bojišt?m, kde se st?etává ?ást v?dc? a ?ást k?es?an? o spolehlivost Písma a víry. Ohniskem spor? je p?írodní evoluce nebo vznik vesmíru. Je to nedorozum?ní z obou stran: poctivý v?dec nem?že ?íct nic o Bohu; k?es?an zase ví, že Boží slovo nesoupe?í s n?jakou jinou, menší pravdou o sv?t?. Tématem Písma je spása ?lov?ka, ne jaderné reakce nebo zm?ny DNA. Gn 1 ? íká o vzniku vesmíru a vývoji p?írody a ?lov?ka tu první a nejd?ležit?jší v?c: že veškerá skute?nost má základ v Bohu a že jejím cílem a ur?ením je Boží oslava.

Musíme po?ítat s tím, že d?ti starší 10 let se už se spornými otázkami setkaly. Pokud o nich budeme ml?et nebo je shodíme ze stolu s tím, že „to je n?co jiného“, zanecháme je v nejistot?, že ?e? o ví?e je možná jen

v NŠ, jinde se mluví jinak. Starší d?ti by m?ly mít p?íležitost pochopit, jak jsou fakta, která se dozvídají ve škole, o vzniku sv?ta a života, slu?itelná s p?íb?hem o stvo?ení — jinak je vydáváme zmatku a pochybnostem.

K tématu se pro jeho rozsah vrátíme na web katecheze.evangnet.cz (starší p?ípravky Martiny Kadlecové a Michala Kitty — http://bit.ly/1H3Dq03, resp. http://bit.ly/1RLRoqI).

2.1.3 Odkazy

Alternativní úlohy

Vries, Tinie de: Tím vše za?íná. Amsterdam: Nederlandsche Zondagsschool Vereeniging, 1989; s.12–13.

Eder, Margot — Muro?ová, Eva — Havel, Tomáš Cyril: Aby malé bylo velké. Brno: Kartuziánské nakladatelství, 2008.

Linden, Nico ter: Povídá se… podle Tóry. Benešov: Eman, 2015; s. 13–16.

Balcar, David — Gallus, Petr — Šorm, Zden?k — Férová, Lydie: Dvakrát m??, jednou v??. Pr?vodce sv?tem víry pro náctileté. Praha: ?eskobratrská církev evangelická, 2012.

Loosli-Amstutz, Dorothea: P?íroda je Boží dar. Kokonín: ?eská k?es?anská environmentální sí?, 2014.

Odkazy na další p?ípravky a jiné materiály najdete pod p?íslušnou kapitolou (2.1.3) na adrese http://goo.gl/NKLnVF.

Další literatura

Vácha, Marek Orko: Návrat ke stromu života. Brno: Cesta, 2005.

Vácha, Marek Orko: Tan?ící skály. Brno: Cesta, 2003.

Strobel, Lee — Suggs, Rob: Kauza stvo?itel pro d?ti. Praha: Samuel, 2007.1

Moltman, Jürgen: B?h ve stvo?ení. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 1999.

2.2 Pro d?ti

2.2.1 P?edškolní d?ti

Prohlédn?te si obrázky. Co na n?m vidíte? (Ptá?ek, ryba, slunce, lidi.) Máte taky doma n?jaká zví?átka (hra?ky)? Máte i n?jaké živé zví?e? Jak si s ním hrajete? Kdo o n?ho pe?uje? Jak?

Zví?ata, která máme na obrázku, možná znáte. Ta ryba je kapr, ptá?ek je vrabec. Zví?at je ješt? mnohem víc… (jmenujeme zví?ata, která d?ti zmínily). Všechna se hýbou, b?hají, létají, plavou (jmenujeme aktivity, které d?ti zmínily). Všem dává život Pán B?h.

Ale to není všechno. Zví?ata pot?ebují své místo. Kapr pot?ebuje, aby m?l kde plavat a p?evalovat se. Vrabec pot?ebuje, aby m?l kde poletovat a shán?t drobe?ky. D?ti pot?ebují, aby mohly b?hat a d?lat kotrmelce. Pán B?h to ví. (Položíme na st?l papír s barevnými plochami a klademe postupn? jejich obyvatele na místo.) A tak ud?lal vodu pro kapry, ud?lal vzduch pro vrab?áky, ud?lal trávu a stromy pro zví?ata i pro d?ti. Ud?lal také oblohu pro slunce. Všichni mají své místo. Je to moc dobré.

(Vyzv?te d?ti, aby doplnily zví?ata, ryby, nebeská t?lesa [tj. p?ipravené obrázky nebo figurky] vždy do toho prostoru, kde je jejich místo. D?ti necháváme vybrat a rozmístit jedno po druhém. Na záv?r spole?n? pozorujeme celý obraz a pojmenováváme obyvatele.)

Co má Pán B?h ješt? ud?lat? Chybí n?co?

(P?emýšlíme spolu s d?tmi, co by ješt? mohlo v obraze být, i když to nemáme na obrázku. Všímáme si, jak je sv?t krásn? zapln?ný živá?ky, od vody až po nebe.)

Všude je život. Pán B?h vid?l slunce, jak zá?í na obloze, kapry, jak se p?evalují v rybníku, vrabce, jak poletují a shán?jí drobe?ky. Vid?l také rodi?e, jak jdou ráno do práce, i d?ti, jak mí?í do školky a do školy. Bylo to moc dobré. A p?ece ješt? n?co chyb?lo. Protože nikdo nem?l ?as, nikdo se nezastavil a nepodíval po vrabcích ani po kaprech. Všichni po?ád sp?chali. A proto ud?lal Pán B?h ješt? jednu v?c:

(Zapálíme svíci a postavíme ji doprost?ed [symbol zklidn?ní a soust?ed?ní, resp. bohoslužby]. Vhodný m?že být také velký a výrazný kv?t, symbol krásného stvo?ení.)

Ud?lal den klidu. A? v ten den nikdo nepracuje a nechodí do školky. A? si všichni sednou spolu k ob?du, a potom se jdou t?eba podívat k rybníku na kapry, nebo nadrobí chleba vrabc?m. A? na to mají ?as.

My tento den slavíme dnes, v ned?li. Celá rodina je spolu: maminka, tatínek i d?ti. Máme ?as. A Pán B?h má také ?as, být s námi. Proto jdeme na bohoslužby, zpíváme písn? a d?kujeme mu. Ned?le je vzácný den pro ?lov?ka, pro zví?ata, kapry i vrabce.

Pom?cky

V?tší papír (balící), rozd?lený paprskovit? na ?ty?i barevné plochy: tmav? modrá — voda, sv?tle modrá — vzduch, zelená — zem?, sv?tle žlutá/bílá — nebe; obrázky kapra, vrabce, slunce, lidí (viz http://goo.gl/NKLnVF); svíce, sirky; menší vyst?ihnuté obrázky zví?at, pták?, m?síce, hv?zd, komet (z d?tských her, nebo t?eba stará pexesa) — vhodné, nikoli nutné.

2.2.2 Mladší školní d?ti

Hádanka

(Ješt? p?ed za?átkem leží Bible uprost?ed skupiny, otev?ená na první stran?.)

Erika se zarazila a ukázala na st?l. „Vy ?tete Bibli?“. Bible ležela na stole pana Vetchého, jejich souseda z domu. Protože špatn? chodil, Erika mu ob?as zanesla nákup.

„Jakpak jsi poznala, co to je za knihu?“ zeptal se.

„Znám ji z kostela. Chodíme tam s tátou v ned?li,“ ?ekla Erika. „A to ji jako ?tete celou znova od za?átku?“ ukázala na rozev?enou stranu.

„Ale kdepak,“ usmál se starý pán. „Ten p?íb?h z prvních stránek mám moc rád. ?tu ho ?asto. Znáš ho?“ Erika zavrt?la hlavou. „A nechceš si to p?e?íst se mnou?“ (Vezmeme Bibli a ?teme, Gn 1,1–5.)

„Na po?átku stvo?il B?h nebe a zemi. Zem? byla pustá a prázdná a nad propastnou t?ní byla tma. Ale nad vodami vznášel se duch Boží. I ?ekl B?h: ‚Bu? sv?tlo!‘ A bylo sv?tlo. Vid?l, že sv?tlo je dobré, a odd?lil sv?tlo od tmy. Sv?tlo nazval B?h dnem a tmu nazval nocí. Byl ve?er a bylo jitro, den první.“

(Odložíme Bibli, položíme doprost?ed list s nápisem 1. dne a potom další b?hem vypráv?ní — zatím voln? do prostoru.)

Erika napjat? poslouchala, jak pan Vetchý ?te o druhém dnu, kdy bylo stvo?eno nebe a mo?e. Ve t?etím dni p ?išla na ?adu pevná zem, která se na Boží p?íkaz pokryla zelení a stromy. Ve ?tvrtý den B?h stvo?il slunce a m?síc, v pátý ryby a ptactvo, potom zví?ata a ?lov?ka. A práv? když starý pán p?e?etl: „Byl ve?er a bylo jitro, den šestý,“ zamumlala náhle Erika: „To je ale divné“.

„Co ti p?ipadá divné?“ zvedl hlavu starý pán.

„Ty dny jsou divné. Copak tráva a stromy vyrostou b?hem jednoho dne? A ryby naplní mo?e? Navíc, ve škole nám ?íkali, že zem? vznikala postupn? a strašn? dlouho. A stejn? i zví?ecí druhy. S t?mi dny je tam zmatek,“ ukázala na Bibli.

„Tak zmatek, ?íkáš.“ Pan Vetchý se v?bec nezlobil, Erice se dokonce zdálo, že ho rozhovor baví. „A co kdybych ti ?ekl, že je to p?esn? naopak. Že je v tom systém a že —“ Starý pán se najednou zarazil. „Vlastn? bys na to mohla p?ijít sama. Ty dny jsou taková hádanka. P?e?ti si doma p?íb?h znovu a zapiš si každý den na jeden papír.“

„A pak najdu ten systém?“ Erika hádanky zbož?ovala. Položila nákup a byla ze dve?í pry?.

B?h dává místo každému tvoru

(Je možné krátce spolu s d?tmi p?emýšlet nad „hádankou“.)

Na druhý den brzy odpoledne už zvonila u dve?í. „Mám to!“ hlásila pyšn? a rozložila papíry na st?l. „Je to jednoduché. Nejd?ív jsem nechápala, jaktože zem? vznikne d?ív, než slunce? A ptáci d?ív, než zemská zví?ata? Ale pak m? napadlo, že slunce pat?í ke sv?tlu a m?síc k noci. Ptáci k obloze a ryby do mo?e… Ty dny spolu souvisí!

A Erika rychle rozkládala papíry:

(Rozkládáme postupn? papíry, uspo?ádan?.)

„První t?i dny B?h tvo?í místa. A v každém ud?lá po?ádek a rozd?lí ho. Nejprve uvolní prostor sv?tla ve tm?. Potom rozd?lí mo?e a oblohu. A nakonec odd?lí suchou zem, která se zazelená. A te? pozor, vrátíme se na za ?átek. Další t?i dny se v každém prostoru n?kdo zabydlí. Slunce vládne ve dne, m?síc v noci. Ryby ovládnou mo?e, ptáci nebe. Nakonec zví?ata a ?lov?k zabydlí zelenou zemi.

„Takže v Bibli je sv?t popsaný trochu jako d?m. T?i prostory, každý je rozd?lený na dv? ?ásti. A v každé ? ásti bydlí jiní obyvatelé a taky ?lov?k má svoji. Tak co?“, zá?ila Erika, „uhodla jsem hádanku?“

„Výborn?! Ten p?íb?h nám ?íká, že sv?t je vlastn? krásný systém a ?ád. Je to domov pro r?zné tvory. Každý v n?m má od Boha své místo a to mu má sta?it.“ Pan Vetchý si povzdechl. „Kéž by to lidi um?li, netla?it se všude.“

Sedmý den

„Ale ješt? ti chybí poslední kousek hádanky.“

„No jo, ten sedmý den. B?h už jenom odpo?inul a nic ned?lal. To se tam v?bec nehodí.“

„Ale hodí.“ ?ekl pan Vetchý. Vzal kus papíru a vyst?ihl z n?j trojúhelník a dal ho nad „d?m“. (Položíme trojúhelník, prázdný, s ?íslem 7.)

„Sedmý den je jako st?echa k tvému domu. Je to vrchol stvo?ení, den klidu, který B?h požehnal. Podívej: d?m pot?ebuje st?echu, aby byl celý a dob?e se v n?m žilo. A stejn? tak sv?t pot?ebuje sedmý, Bohem požehnaný den. Pak teprve je úplný. Ty jdeš každý sedmý den s tátou na bohoslužbu. A všimni si, že tam lidé ?asto d?kují za stvo?ení a p?írodu, nebo prosí za její obnovu. To p?íroda pot?ebuje.“

„To mi n?co p?ipomn?lo.“ ?ekla Erika. „Mám se zeptat, jestli byste v ned?li nejel do kostela s námi. Táta ?íkal, že vezmeme auto. Jestli chcete. Aspo? m?žeme ten systém dokon?it spolu,“ dodala nesm?le.

Pom?cky

Listy papíru s nápisy jednotlivých prostor? a dn? (dle nákresu), nebo s obrázky (pokud nepo?ítáme s jejich pozd?jším vybarvováním s d?tmi); trojúhelníkový sedmý den („st?echa domu“).

P?esah — Aktivity (po vypráv?ní vyberte n?které z následujících):

- (Pro menší d?ti) pokud jsou spodní prostory pouze nadepsané, vymalujeme je spolu s d?tmi. Prostory „druhého patra“ vyzdobíme obyvateli, bu? z dekora?ního materiálu nebo z p?ipravených obrázk? (pro logiku p?íb?hu je vhodn?jší nechat prostory prvního patra volné). M?žeme také obyvatele nalepovat ve ?tvercích p?ipomínajících okna, ?ímž podpo?íme vzhled domu.
- Spolu s d?tmi p?emýšlíme, které ?ásti stvo?eného sv?ta se objevují p?i bohoslužb?. Chléb, víno, voda (svátosti), sv?tlo (svíce), kv?tiny (p?ipomínají krásu sv?ta i Stvo?itele) — m?žeme je nakreslit nebo vepsat do 7. dne. Vhodn? d?tem vysv?tlíme, že na bohoslužbách máme na prvním míst? ty ?ásti p?írody, které Ježíš vybral jako znamení své p?ítomnosti (tj. svátosti). Zbytek stvo?ení na bohoslužbu „p?inášíme“ v modlitbách.
- Jiná možnost: Spolu s d?tmi p?emýšlíme, co d?lají v ned?li. Výsledky zapíšeme do „st?echy“ domu. K aktivitám, které se n?jak dotýkají p?írody nebo obnovy stvo?ení, necháme d?ti dokreslit malý ?ty?lístek nebo kv?t (vhodn? p?ipomeneme, že i pomoc lidem nemohoucím nebo s handicapem je sou?ástí obnovy stvo?ení, srv. pan Vetchý v p?íb?hu).
- Celý d?m lze také nalepit na lepenku, a potom p?íp. domalovat okolí p?írodní scénou a vnit?ek nechat spíše nevyzdobený. A ke st?eše domalovat k?íž nebo kalich, nebo nad ni nadepsat text, který je nad vstupem do našeho bohoslužebného prostoru.
- P?emýšlíme o tom, jak se m?že modlitba za obnovu p?írody projevit v našem jednání. Co m?žeme d?lat, abychom p?írodu neni?ili? Kde zasahujeme do prostoru jiných „obyvatel sv?ta“? Jak m?žeme p?írod? aktivn? pomoci? Nápady napišme do okolí domu nalepeného na v?tším podkladu.

- Pro starší (nebo znalé) d?ti m?žeme po aktivit? p?idat dov?tek p?íb?hu: T?etí den zazvonila Erika na pana Vetchého znovu. „Mám ješt? jednu otázku. Kde v tom dom? bydlí B?h?“ Jak by jí d?ti na míst? pana Vetchého odpov?d?ly? Zkusme s d?tmi odpov?di hledat. Boží místo není v kostele, ani v 7. dni, ani „všude“. Správnou odpov?dí je, že B?h je „stavitel domu“ — je v?tší, než tento sv?t a nem?žeme ho ztotožnit s žádným prostorem. Upozorníme d?ti, že je chyba si Boha „zmenšit“ a umístit ho do jednoho z pokoj? domu (nap?. slunce, hv?zdy nebo stromy), jako to d?lají n?kte?í lidé.
- N?které z ?inností nebo ze stvo?ení, kterými d?ti vyzdobili d?m, vhodn? zahrneme do modlitby.

2.2.3 Starší školní d?ti

P?e?t?te spole?n? text Gn 1,1–31. ?tení zahájíme sami. Pro soust?ed?né ?tení doporu?ujeme ?íst z jediné Bible s tím, že se p?edem domluvíte, že vždy po slovech „Byl ve?er a bylo jitro, den…“, p?edá ?tená? Bibli dalšímu (podle své volby) a ukáže mu, kde má pokra?ovat. Když zazní v. 31 („Byl ve?er a bylo jitro, den šestý“), vezmeme Bibli ?tená?i a zav?eme ji. Sedmý den ?ekneme vlastními slovy.

P?íb?h, který jsme slyšeli, napsali lidé neuv??iteln? dávno, možná až p?ed 2500 lety. Ale téma toho p?íb?hu je dnes stejn? d?ležité jako tehdy. Je to velká báse? o p?vodu sv?ta, o tom, že úpln? všechno (mo?e, vzduch, hv?zdy, stromy, zví?ata) pochází od Boha — a také já, celý m?j život by se nestal, kdyby si to B?h nep?ál. Jak taková báse? asi vznikala?

V??ící Izraelec se díval kolem sebe, obdivoval krásu a ?ád sv?ta a ?íkal si, „to p?ece nem?že být jenom tak, to nem?že být náhoda“. A p?emýšlel, kde ve sv?t? poznává Boží autorství. A pak ten p?íb?h vypráv?l.

My bychom takovou báse? — takové vyznání dnes napsali jinak. Máme jiné p?edstavy o sv?t?, t?eba obloha pro nás není tvrdá kupole, která zakrývá zemi. I v p?írod? obdivujeme n?co jiného, než tehdejší lidé. T?eba nádhern? vyfocené galaxie, nebo chytrost delfín?, anebo úžasný sv?t pod mikroskopem. Zkuste si p?edstavit, jak by takové vypráv?ní vypadalo dnes, jak by ho zapsal n?kdo se sou?asnými poznatky o sv?t?.

Pro inspiraci rozdejte d?tem zkrácenou báse? Vesmír je tvá svatyn? od E. Cardenala, podle Žalmu 150. M? žete použít i p?vodní delší formu (http://bit.ly/1Gk95vE, pod p?íslušnou kapitolou).

Vesmír je tvá svatyn?

Chvalte Pána sv?ta,

vesmír je jeho svatyn?,

dlouhá, široká, vysoká

stamilion? sv?telných let.

Chvalte ho, Pána hv?zd

a mezihv?zdných dálek.

Chvalte ho,

Pána mlé?ných drah

a prostor? mezi nimi.

Chvalte ho, Pána atom?

a prázdných míst mezi atomy.

Chvalte ho houslemi, flétnami a saxofony…

chvalte ho gramofony a magnetofony.

Všechno co dýchá, chval Pána,

každá živá bu?ka.

Aleluja

Rozd?lte d?ti do malých skupin (po 2–3) a dejte jim úkol, a? napíšou podobnou báse? o Bohu, Stvo?iteli vesmíru, kterému není rovno. M?žete d?tem pomoci tím, že si do každé skupiny vyberou, p?íp. vylosují témata, která mají do své básn? zahrnout. Cardenal používá jazyk fyziky, m?žeme tedy nabídnout jiná témata: p?íroda, chemie, moderní hudba, geografie, technika, lidské t?lo nebo léka?ství, kosmické lety, p?írodní zákony, virtuální realita.

Na záv?r p?e?teme texty, v každém zkusme n?co ocenit, nebo se zeptat, pro? to bylo napsáno. P?ipus?me i to, že d?ti napíšou „antip?íb?h“, text, který ke stvo?ení p?istupuje s vtipem nebo ironií (nap?. text o Bohu, který nám dal schopnost rozrýt zemi povrchovými doly). Takové texty m?žeme pochválit s vhodným komentá?em. Hravým a nevážným text?m se m?žeme zasmát spolu s autory.

Na záv?r jako modlitbu p?e?teme Žalm 150; m?žeme jej také zazpívat (Svítá 65).

2.2.4 P?esah

Tipy pro rozhovor o v?d?, ví?e a stvo?ení — viz starší p?ípravky Martiny Kadlecové a Michala Kitty na katechetickém webu (http://bit.ly/1H3Dq03, resp. http://bit.ly/1RLRoqI).

2.3 Liturgie

2.3.1 Písn?

Žalm 8 (Svítá 75); Chvalte Pána (Svítá 89); Laudato sii (Svítá 172)

2.3.2 Biblický text k zapamatování

Naše pomoc je ve jménu Hospodina; on u?inil nebesa i zemi. (Ž 124,8)

2.3.3 Rituál

Ke spole?nému zp?vu nebo volání: Hospodin?, jak vznešené je tvoje jméno po vší zemi (Svítá 76).

1.3.4 Oke?nko do bohosluz?eb

- Spolu s d?tmi nau?íme bohoslužebné shromážd?ní refrén písn? Žalm 8. Na záv?r zazpíváme celé, s mluvenými vstupy.
- Na shromážd?ní p?ineseme t?i velmi nesourodé p?edm?ty (zelenou v?tvi?ku, misku vody, kámen nebo s?l apod.). Takové v?ci obvykle do kostela nepat?í, ale dnes si budou d?ti vypráv?t p?íb?h, kde se tyto

a jiné v?ci všechny objeví. P?edm?ty d?tem p?edáme, aby je odnesly do NŠ.

2.3.5 Modlitba

Zpívaná — Pane slyš náš hlas (Svítá 248).

Tuto modlitbu m?žeme také p?ednést, ?ímž se zvýrazní text, který ?asto bezmyšlenkovit? zpíváme: Pane, slyš náš hlas, chcem t? chválit zas. Za to, že máš v pé?i, celý sv?t i nás. Amen.

Bože, ty jsi nás povolal k životu a tolik dobrých v?cí jsi nám dal. D?kujeme za (jmenujeme v?ci z výuky). Dej, a? pe?ujeme o tvoji k?ehkou p?írodu, a? nejsme lhostejní a bezohlední v??i tvému dobrému stvo?ení. Amen.

1 Tento titul doporu?ujeme s velkou rezervou, protože mnoho v?cí zjednodušuje, zbyte?n? zesm?š?uje v? du apod. Výše zmín?né tituly M. O. Váchy jsou mnohem spolehliv?jší.

Odkaz na pracovní list
01 Stvo?ení sv?ta a ?lov?ka
01 Stvo?ení sv?ta a ?lov?ka - st
DESKOVÁ HRA STVO?ENÍ SV?TA
HLEDA?KA STVO?ENÍ SV?TA - hra do p?írody
Stvo?ení sv?ta pracovní list
Cílová skupina
P?edškolní
Školní
Starší školní
Katechetické cykly
Dál p?ece nejdeme sami I (Od stvo?ení k Josefovi + Od Mojžíše k Rút)
Biblický odkaz (kat)
Genesis 1,1–2,3